

Mitt lyriska husapotek

Doktorn brukar gå ronden för att kolla hur folk mår. Man kan själv gå ronden för att ta reda på hur det står till med hälsan. En brant backe avslöjar om den outtröttliga maskinen hjärtat arbetar som vanligt. Hjärtat är både kroppens motor med en exakt uppgift och en metafor för känslolivet:

*»Hjärtat skall gro av drömmar,
annars är hjärtat armt.
Liv, ge oss regn som strömmar.
Liv, ge oss sol och varmt.
Så blir det ax omsider,
och med ett tack till allt
gå vi mot skördetider,
vemod och vinterkallt.»*
(Bo Bergman i »Hjärtat»
ur »En människa», 1908)

På en kvällsrond med min hund Moa, en border collie, innan det är dags att släcka i byn kommer en bil på stora landsvägen mellan Skurup och Veberöd. Den bromsar in snabbt med skrikande däck och stannar strax intill där vi går på den gamla byvägen som slingrar sig bakom stora vägen. Bildörren öppnas och ett glatt tjut hörs från en kvinna:

– Robert raring, du får inte köra från mig, det tar bara tio sekunder.

Jag hör henne kliva på höga klackar mot asfalten och utför slänten med ett prasslande ljud från den alltjämt friska floran. Hon sätter sig i mörkret med en befriad suck. Den stjärnklara natthimlen över oss gnolar sakta, världen är god och alla varelser är lite eller våldsamt kissnödiga.

Samtidigt sätter sig Moa med samma goda idé och i sin egen rätt och ser mot henne med en ömhet som kvinnan inte kan uppfatta i mörkret och därmed går miste om innan hon återvänder till bilen.

Alla som har hund vet att det finns ett samspel mellan hunden och människan som är ganska enkelt men samtidigt lite komplicerat. Det finns ett beroende från hundens sida som är rörande men ibland kan verka en aning irriterande. Hunden är en ganska osjälvtändig varelse till skillnad från katten som gör precis som den vill. Vi tror oss kunna tyda vår hunds tankar men läser i stället in våra egna hos hunden.

Samtidigt har en hund ett medvetande som hela tiden räknar in alla varelser som finns i närheten och kontrollerar om de under tiden blivit flera eller färre.

Man märker det särskilt tydligt hos en vallhund som vår. Det var likadant med hennes företrädare av samma ras. För några år sen skrev jag en dikt till henne med bl a orden:

*»jag tänkte aldrig
att du var tung
du som lyfte mig –
din nos i vinden
mina vidgade sinnen»*
(Ur »Märgelgraven», 1992)

Jag menade att hunden vidgade mina sinnen. När jag skulle begrava henne, vilket dikten handlar om, märkte jag hur tung hon var, hon som hade rört sig med så enkel lätthet när hon gick, sprang och hoppade. Att mista sin hund är lika svårt som att mista en nära vän. Konstnären Björn von Rosen som också var poet och skrev dagboken »Samtal med en nötväcka» (1966) har i en av sina diktsamlingar beskrivit de första ögonblicken av avskedet från sin hund:

*»Hund vet
när hund skall dö.
Lyfter på huvudet och ser på dig
länge.*

*Ligger länge så
med rest huvud. Ser på dig
oavvänt. Hund har litat på dig
tills nu.*

*Hund lägger ner huvudet.
Vänder bort blicken.
Ligger orörlig. Ser inte mer
åt ditt håll.
Ligger orörlig.
Hund vet.»*
(»Iakttagelser», 1981)

Den sakligt knappa poesin fångar en vidöppen närvaro hos hunden. Nu är det tid att skiljas. En hund vet mera än den kan uttrycka. När den var frisk tog den hela kroppen till hjälp från öron till ögon till svanstippen. Hunden »lyfter på huvudet och ser på dig länge». Den har nog väntat på ett ord från husse, han

som annars pratar så mycket. Nu tiger husse. Det är inte bra.

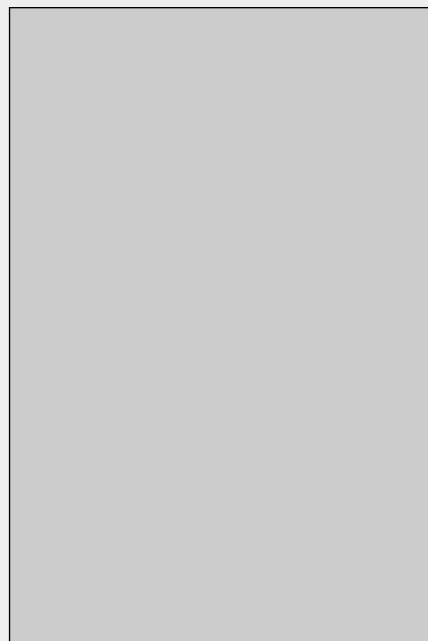
»Hund har litat på dig tills nu.» Orden »tills nu» kommer med ett hugg. Hunden vänder bort blicken. »Ligger orörlig. Ser inte mer åt ditt håll. – Hund vet.» Tillsammans med husse förstår hunden nu medan han tiger mera än hunden hade gjort om den varit ensam? Hundens tillvaro har byggts upp kring omgivningens krav med pratet, matskålarna, träningsuppgifterna utomhus, sömnen i korgen med de anhöriga i närheten.

Jag skrev en stump om ett tillfälle då vi båda inte mädde så bra:

Hund där är du! Ont i höger tass. Du söker dig till korgen och jag till sängen. Vi borde inte vara sjuka på samma gång. En av oss borde alltid vara frisk och hjälpa den andra. Vem av oss blir först frisk med glada skutt och visslingar?

Ett franskt ordstäv säger att det bästa hos människan är hunden. Man kan tyvärr också vända på det. Det finns ibland anledning påstå att det sämsta hos hunden är människan. Det finns ju folk som nog inte borde ha hund. Vi såg Allan Edwall i en monolog i TV av Kafka säga det: »Bättre utan hund.»

Carl Magnus von Seth

Det bästa hos människan. Hund vet!